

DOMOVINA

Oglasti:

Na 1 mm x 60 inseratnega stebra mali 80 vinarjev, večkrat 1:20 K, poslano, posmrtno in reklamo 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 9. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva a. 18, Tel. 72.

Naročnina:

Na leto „Domovine“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poštna številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Sijajna jugoslovanska manifestacija pred vratmi Celovca.

Včeraj je bila prva obletnica, ko so v korakale jugoslovanske čete v Celovec. Vsi smo takrat mislili, da ostane Celovec za vedno naš, ampak italijanskim intrigam se je posrečilo, da je mirovna konferenca drugače sklenila. Naše čete so se morale umakniti in se ustaviti tik pred Celovcem.

In sedaj bo ljudsko glasovanje, najprej v našem delu Koroške, potem pa še v Celovcu samem in njegovi najbližji severni in zapadni okolici.

Koroški Slovenci so prvo obletnico vkorakanja naših čet v Celovec in svojega osvoboditelja proslavili na naravnost impozanten način v prijaznem žrelcu, pred vratmi samega Celovca, tik pred samim mestom. Več kot 10.000 ljudi se je zbralo, ki so izjavili odločen sklep koroškega slovenskega ljudstva glasovati pri plebiscitu za svobodo, ki jim jo more dati samo Jugoslavija in proti suženjstvu, ki bi ga bili deležni v Avstriji.

Iz vse Koroške se je zbralo ljudstvo, prišlo je pa tudi mnogo ljudi iz drugih slovenskih krajev, posebno iz Ljubljane in Maribora. Veličasten je bil sprevoz tik ob demarkacijski črti. Otvorili so sprevoz Sokoli v lepem številu, Sokol iz Borovlj s svojim številnim in navdušenim naraščajem, potem je pa sledila ogromna množica ljudstva,

v sredi tudi priljubljeni general Maister, ki so ga navdušeni Korošci na sami demarkacijski črti dvignili v zrak, da so ga jasno videli Nemci, ki so stali na drugi strani mejne ograje in začudeno gledali to navdušenje za Jugoslavijo v deželi, za katero mislijo, da se bo pri plebiscitu izjavila za Avstrijo...

Temu nad vse impozantnemu obhodu so sledili navdušeni govori, spremljani z ravno tako navdušenim odobravanjem in danes so v Celovcu, kjer je še bilo malo upanja na uspeh, gotovo popolnoma obupani, ker koroško ljudstvo se je pred vratmi Celovca odločno izjavilo za svobodo, za Jugoslavijo in ko bo ljudsko glasovanje končano, tudi Celovcu ne bo preostalo nič drugega, kakor da tudi on glasuje za združenje z Jugoslavijo, v kateri se mu obeta lep razvoj, medtem ko ga čaka v Avstriji, kjer bi bil odrezan od svojega naravnega zaledja, južne Koroške, gotov gospodarski pogin.

Koroško ljudstvo je s svojo včerajšnjo sijajno manifestacijo pred vratmi Celovca sijajno dokazalo, da se je prebudilo in odprlo oči. Južna Koroška bo jugoslovanska in Celovec skoro gotovo tudi.

veliki izgredi železniških delavcev. Zaradi ostrega nastopa španske vlade proti delavcem, so italijanski ladjedelniki in železniški delavci sklenili, da ne bodo za Španijo določenega blaga niti razkladali niti nakladali. V Genovi in v Trstu se ta sklep že izvršuje.

POGAJANJA MED RUSIJO IN ANGLIJO.

Amsterdam, 6. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Anglija zahteva od Rusije, da izpusti njene ujetnike in tudi ustavi vso boljševiško propagando po angleških deželah. Zastopnik sovjetske Rusije Krasin, ki se mudi sedaj v Londonu, je stavil proti temu svoje protipredloge, in sicer takojšnjo ustavitev blokade proti Rusiji kakor tudi dovolitev sklepanja trgovinskih pogodb z vsemi državami, ki žele stopiti v trgovinske odnose s sovjetsko Rusijo.

NORVEŠKA NAMERAVA OBNOVITI TRGOVINSKE ODNOSAJE Z RUSIJO.

Kopenhagen, 6. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Na Norveškem se pojavlja močno gibanje, ki zahteva takojšnjo obnovitev prerušeni trgovinskih odnosov z Rusijo. Tudi v poslanski zbornici je bil s 102 proti 64 glasovi sprejet predlog, ki zahteva obnovitev trgovinskih zvez s sovjetsko Rusijo.

TURCIJA PROSI ZA ODGODITEV ZASEDANJA TRACIJE S STRANI GRČIJE.

Pariz, 6. junija. (Izv. por. „Domovine“.) „Excelsior“ poroča iz Carigrada, da je turška vlada poslala mirovni konferenci v Pariz posebno noto, v kateri prosi, naj bi se zasedanje Tracije s strani grških čet odgodilo do podpisa turške mirovne pogodbe.

PROPAGANDA ZA KRALJA KONSTANTINA NA GRŠKEM.

Kopenhagen, 6. junija. (Izv. por. „Domovine“.) Po vsem Grškem se vrši močna propaganda za izgnanega bivšega kralja Konstantina. Gibanje vodijo opozicijske stranke, ki nikakor niso zadovoljne s sedanjim vladarjem Aleksandrom, ki se jim zdi le slepo orodje ministrskega predsednika Venizelosa. Po raznih poročilih so deč ima kralj Konstantin na Grškem še jako močno zaslombo. Te vesti potrjuje zlasti dejstvo, da je bil Venizelos prisiljen proglasiti v Atenah obsedno stanje. Zadnje dni so se celo razširile vesti, da se namerava kralj Aleksander odpovedati prestolu, kar pa Venizelos odločno zanika. Venizelos odpotuje v par dneh v Pariz.

ODSTOP AMERIŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Pariz, 6. junija. (Izv. por. „Domovine“.) „Agence Havas“ poroča iz Washingtona, da je ameriški državni tajnik za zunanje stvari Polk podal svojo demisijo, ki jo je predsednik Wilson tudi sprejel.

AKO HOČETE BITI NAGLO POUČENI O VSEH DOGODKIH, BERITE, KUPUJTE IN NAROČAJTE TUDI PONEDELJKOVO „DOMOVINO“ TER ONO OD SREDE. TRIKRAT NA TEDEN POŠILJANA STANE „DOMOVINA“ NA MESEC LE 3 K IN JE NAJCENEJŠI SLOVENSKI LIST. „DOMOVINA“ PRINAŠA IZVIRNA POROČILA CELO PREJE KOT DNEVNIKI.

Najnovejše vesti.

POSOJLO OBRATNIKOM ZA NABAVO SIROVIN.

LDU Beograd, 6. junija. Ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje je odobrilo znatna posojila obrtnikom za nabavo sirovin, in sicer tri milijone dinarjev osrednji obrtni upravi v Beogradu za oškodovance v kraljevini Srbiji, 500.000 dinarjev za južno Srbijo, 250.000 dinarjev pa za Črno goro. Istotako je odobrilo 600.000 kron za drugi za osušitev obdonavskih močvirij in 600.000 kron za osušitev močvirij v jugovzhodnem Srebru.

POGAJANJA ZA UVEDBO REDNEGA PROMETA Z ITALIJO.

LDU Beograd, 6. junija. Dne 14. junija se bo vršila v Trstu železniška konferenca zastopnikov jugoslovanskega ministrstva za promet, južne železnice ter zastopnikov italijanskih državnih železnic zaradi uvedbe rednega prometa z Italijo in rešitve drugih vprašanj, ki se tičejo naše države in Italije.

LETOŠNJA ŽETEV VREDNA 32 MILIJARD.

LDU Beograd, 6. junija. Ameriška misija je izdelala po svojih podružnicah v Jugoslaviji oceno letošnje žetve. Osrednja ameriška misija v Beogradu ceni celokupno našo žetev v letu 1920. na 32 milijard dinarjev, kar je pa še vedno manjša vsota v primeri s cenitvijo našega ministrstva.

KOMPENZACIJSKA TRGOVINA ODPRALJENA.

LDU Beograd, 6. junija. V Švici, na Dunaju ter tudi po ostalih finančnih središčih zahtevajo za nakup naše navčance, ker se je razvedelo, da namerava finančno ministrstvo izdati naredbo, da se ničesar več ne bo trgovalo proti kompenzaciji, marveč zahtevalo izplačilo samo v dinarjih. Istotako tudi mi ne bomo zahtevali protikompenzacij od drugih držav, temveč bomo plačevali z gotovino.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE V NEMCIJI.

Berlin, 6. junija. (Ob 9. zvečer.) (Izv. por. „Domovine“.) Današnje volitve so v Velikem Berlinu potekle v polnem redu. Do te ure izid še ni znan.

Berlin, 7. junija. (Izv. por. „Domovine“.) V Velikem Berlinu je bila oddana velika večina glasov za listo neodvisnih socialistov. Za drugo mesto se bojujejo večinski socialisti in pa nemška ljudska stranka.

Berlin, 7. junija. (Izv. por. „Domovine“.) V vrttembergškem volilnem okrožju je bilo oddanih: za nemške nacionaliste 182.309, za centrum 303.966, za demokratsko ljudsko stranko 334.963, za večinske socialiste 470.204, za neodvisne socialiste 36.413 glasov. Pozornosti vzbuja dejstvo, da so v tem volilnem okrožju dobili neodvisni socialisti relativno tako malo glasov, dočim je dobil centrum skoro isto število glasov, kakor pri volitvah za narodno skupščino. Erzberger je zopet izvoljen. Vsa hujskarija nemških nacionalcev proti njemu ni nič zalegla. Od demokratov je izvoljen zopet znani parlamentarec Konrad Haußmann.

ANARHISTIČNI UPOR V SPEZZIJI.

Rim, 7. junija. (Izv. por. „Domovine“.) V Spezziji je izbruhnil že dalje časa napovedovani anarhistični upor. Po poročilih rimskih listov je bil še pravočasno udušen, vendar pa so poročila jako previdna. Prvo poročilo pravi: Napad na zaloge smodnika so izvršile osebe, ki so se prerile skozi kordon oblegajočih jih čet in pobegnile. „Epoca“ poroča, da se nekateri uporniki niso dosti branili in se dali takoj razorožiti. V Variniju so se uprle čete, ki so stražile skladišča smodnika. Delavske stotnije v Spezziji so se uprle. Pred otvoritvijo parlamenta so se nemiri ponovili iznova. V Apuliji so se vršili

Na Koroškem se bje vroč boj med Jugoslovani in Avstrijci. Sicer to ni več boj z orožjem kot smo ga imeli lansko leto, ko je Nemštvo bilo premagano, ampak boj, ki se bje sedaj, ni manj vroč in sovraštva je v njem — posebno z nemške strani — toliko kot ga je bilo lani.

Mi se bojujemo za naše pravo, ker sporni kraji so po jeziku, ki se tam govori in po zgodovini naši, slovenski in jugoslovanski, saj na Koroškem je tekla zibelka slovenskega dela jugoslovanskega naroda. Ti kraji bi morali pripasti naši narodni državi brez vsakega ljudskega glasovanja, ampak mirovna konferenca nam ni bila naklonjena, tam so odločevali italijanski in francoski interesi proti nam in samo tako je prišlo do sklepa, da mora ljudstvo na Koroškem samo odločevati, ali hoče pripasti Jugoslaviji ali Avstriji.

Italija je to zahtevala zato, ker se boji močne Jugoslavije in je upala, da nam na ta način iztrga lep del naše domovine in nas s tem kolikor toliko oslabi. Francosko politiko pa vodi samo strah pred Nemčijo in ker bi bila Nemčija kolikor toliko ojačena, ako bi se z njo združila še nemška Avstrija, je francoska diplomacija napela vse sile, da to združenje prepreči. Da pa Avstrije vsaj kolikor toliko potolaži radi prepovedi združitve z Nemčijo, jih je hotela odškodovati na naš račun.

Tako je Avstrija dobila našo Radgono in naše Spilje, ob enem se ji je pa dalo upanje, da potom ljudskega glasovanja dobi še celo Koroško.

In razdelili so Koroško na štiri dele. Severna Koroška ostane Avstriji, proti čemur nič nimamo, ker tam živijo Nemci. Majhen del (Mežiško dolino) dobi Jugoslavija, v preostalem delu se ima pa izvršiti ljudsko glasovanje, in sicer najprej v južnem delu, kjer so naše oblasti, potem pa v glavnem mestu Celovcu in njegovi severni okolici, kjer so avstrijske oblasti. Ako se južni del odloči pri glasovanju za Jugoslavijo, se mora izvršiti tri tedne pozneje še glasovanje v Celovcu in njegovi severni okolici, ako se pa južni del odloči za Avstrijo, potem glasovanje v Celovcu odpade in pripade vse skupaj Avstriji.

Tako so sklenili diplomati v Parizu, ki bi radi videli, da bi bil volk sit, koza pa navzlic temu cela in na Koroškem se je razvil tak političen boj, kakršnega ta dežela še ni videla.

Ta boj je zato tako vroč, kjer on pomeni pravzaprav boj za Celovec, ki ga Nemci na noben način ne bi hoteli dati iz rok. Mesto se pa nahaja tik na meji južnega dela glasovalnega ozemlja, od katerega je celovski kolodvor oddaljen komaj poldrugi kilometer. Celovec je pa gospodarsko popolnoma odvisen od južne Koroške in ako se ta pri glasovanju odloči za Jugoslavijo, bo Celovec obsojen na gospodarsko smrt, ali bo pa tudi njegovo prebivalstvo primorano glasovati za združenje z Jugoslavijo, ker sicer ga zadene usoda dunajskega prebivalstva, ki umira od lakote!

Ako bi Celovec obdržal svoje bogastvo in doštiti veliko južno okolico, bi bil nekako rešen vsaj za silo, ker v tej okolici bi celovška trgovina obdržala svoje edine odjemalce in na rodovitnih poljih bi se dalo narekvirirati toliko živil, da Celovčanom ne bi trebalo ravno umirati od lakote. Iz tega razloga so se vrgli Nemci z vso silo in s samo njim prirojeno drznostjo na južni glasovalni pas, da ga pridobijo za Avstrijo, ker samo v tem vidijo rešitev Celovca. Iz Celovca preplavljajo južno Koroško s časopisi, ki jih vtihotapijo na naše upravno ozemlje in v katerih blatijo in zasramujejo na najnesramnejši način Jugoslavijo, medtem ko dvigajo v nebesa skrahirano lačno Avstrijo. In tudi z denarjem delajo, ker mislijo, da bodo podkupili slovenske Korošce z ničvrednimi avstrijskimi bankovci.

In vendar, kakor vsa znamenja kažejo, Nemci svojega namena ne bodo dosegli. Slovensko koroško ljudstvo je preveč prestalo pod nemško strahovlado in nima nobenega veselja, da bi si to strahovlado samo zopet izvolilo. Mednarodna komisija, ki bo vodila, oziroma nadzorovala ljudsko glasovanje, je že imenovana in na glasovanje ne bomo več dolgo čakali. Prepričani smo, da bo dan glasovanja v južnem delu dežele črni dan za celovške Nemce, ki bodo tri tedne pozneje morali sami glasovati za združenje z Jugoslavijo, ali pa bodo glasovali za Avstrijo in s tem za gospodarsko smrt svojega mesta.

Ne maramo biti preroki in nočemo reči z gotovostjo, da bo Celovec glasoval za Jugoslavijo ali za Avstrijo, ampak biti hočemo trezni in

hladni in zato računamo s tem, da se Celovec sam obsodi v gospodarsko smrt. Naša meja bo potem tekla tik izpod Celovca, poldrugi kilometer južno od celovškega kolodvora. V južnem delu bo blagostanje, ki se bo lahko razvilo v bogati Jugoslaviji, v Celovcu bo pa vladala revščina in lakota kot na Dunaju in v drugih avstrijskih mestih. Ampak Celovec je naravno središče Koroške v gospodarskem in vsakem drugem oziru in naše koroško ljudstvo ga bo pogrešalo. Zato bo treba v slučaju, da Celovec ostane v Avstriji, misliti takoj na ustvaritev središča našega dela koroške dežele in zvezati to središče z železniškimi progami z deželo.

V ta namen bi prišlo v poštev Borovlje, prišel bi pa v poštev tudi Velikovec, najprimernejši kraj za tako središče bi bil pa prostor tik pred Celovcem, ker se dasta tam z najmanjšimi stroški in v najkrajšem času zvezati vzhodna in južna celovška železniška proga, ki se sedaj stekate tik pred Celovcem, na našem ozemlju, kjer naj se postavi primeren kolodvor in uradna poslopja — trgovci bi pa sami prišli in si sezidali hiše, ker tam bi nastalo potem samo po sebi novo gospodarsko središče naše Koroške in pred avstrijskim Klagenfurtom bi se naglo dvigal jugoslovanski Celovec.

Tako središče bi se dalo ustvariti tudi kje drugje (Velikovec, Borovlje itd.), ampak nikjer tako hitro in s tako majhnimi stroški kot na katerisibodi točki med Zrelcem, Vetrinjem in Vrbskim jezerom, kjer naj železnica napravi samo majhen lok pred Celovcem in sicer po čisto ravnem ozemlju. Razen tega je važno tudi dejstvo, da je ljudstvo na to pot že navajeno in se ne bi pravzaprav nič spremenilo, samo par kilometrov bližje bi imeli ljudje do Celovca.

Sicer pa je še vedno pričakovati, da se Celovčani ne bodo sami obsodili na gospodarsko propast, temveč da se v zadnjem hipu odločijo za Jugoslavijo. Saj je še sedaj v mestu samem močna stranka, ki hoče združenje z Jugoslavijo, ki pa molči samo zato, ker voditelji vedno govorijo, da bo ljudstvo v južnem glasovalnem pasu glasovalo za Avstrijo. Ko Celovčani sprevidijo, da jim je to upanje splavalo po vodi, jih gotovo sreča pamet in potem postane tudi Celovec naš in se bo kot gospodarsko središče naše Koroške v Jugoslaviji gotovo lepo razvijal.

Duhovščina in politika.

Med vojno smo prišli do spoznanja, da je strankarsko prerekanje škodljivo in smo nekaj časa složno delali. Prav je bilo tako: Mi smo videli, da treba v svetu izzvati vtis, da je ves narod za svobodno državo. Porinili smo klerikalce v ospredje, da je bila podoba boljša. Klerikalci so videli, da s Šusteršičevo politiko ne gre več. Boječ se ljudske sodbe, so hočeš nočeš morali z nami.

Danes je položaj zopet drug. Svoboda v državi smo dosegli. Zdaj se bijemo za gospodarski napredek, za socialno pravico, za duševno osvobođenje. Klerikalizem je ostal isti, kakršen je bil pred vojno: Duhovščina hoče držati politično moč v rokah, šolo in izobrazbo po svoje urediti, a gospodarsko sme naprej le oni, ki trobi v njihov rog.

Začel se je boj. Napovedal ga je škof Jeglič v znanem pastirskem listu.

Boj prinaša napade. Ljuto so se zakadili klerikalci v naše voditelje. Povsod jih hočejo uničiti.

Učitelja, ki dela za napredno misel, treba oškodovati s premeščanji. Uradnika, ki je napreden, treba zapostaviti. A kmeta, ki samostojno misli, preganjajo dan na dan, da mu škodujejo v občini, v družini, v gospodarstvu. Boj klerikalcev ide proti vsaki osebi, ki misli svobodno.

Marsikdo nam piše, da naj nikdar nikogar osebno ne napademo. Res je, osebni boj je mučen. Mi ga obsojamo odločno, zlasti če obsega le norčevanje, ne pa dejstev in dejanj, ki se očitajo.

Škof Jeglič preganja že 20 let moža-poštenjaka Antona Berceta, ki je kot duhoven mnogo vernejši kakor vsi drugi. Zdaj je bil župnik v Olševku na Gorenjskem. Vsa fara ga je spoštovala. A Jegličovo sovraštvo ni zaspalo. Ukazal je Bercetu, naj osnuje „Orla“ in „Kmečko zvezo“. Ko Berce ni ukaza izvršil, je škof starika odstavil in ga vrnil na cesto. Zdaj prosimo vse tiste, ki se po deželi pečajo s politiko: kako naj o tem dogodku pišemo? Mi vendar škofa zamolčati ne moremo. Moramo ga osebno prijeti, ker je odgovoren za nečloveški čin.

Po deželi, zlasti po Dolenjskem divjajo duhovni po prižnicah. JDS in „Kmečka stranka“, to so „lumpi, sleparji, tatovi, cigani. Treba jim odreči cerkveni pokop, treba jih uničiti, ubiti“. Tako se glasi s prižnic. Ali naj na to molčimo?

Ne, te zločince, ki zlorablajo cerkev, je treba osebno imenovati. Seveda nikoli ne da bi se povedalo, kaj so zagrešili nad našim ljudstvom.

Duhovna, ki je miren, vse ljubi. Duhovna, ki dela politiko z dostojnimi sredstvi, ne bo nihče osebno napadel. Duhovnik pa, ki je pozabil, da mu služba predpisuje gotove ozire, ne zasluži usmiljenja. Tisti pa, ki celo cerkev zlorablja, ki besni s prižnice in psuje po spovednicah, tega je treba javno ožigosati. Takemu človeku odrekamo osebno spoštovanje, ker je škodljivec družbe.

Iz Notranjske.

Dobra letina se kaže. Kakor bi bila ta božja zemlja prožeta navdušenja nad zlato svobodo, kipi iz sebe svoje darove, da bi redila in jačila svoje sinove, ki naj bi je bili vredni. Ni sicer rodovitna ta kraška Notranjska, posejana s kamenjem, ali vsaj tisto polje, ki leži tu in zraven še prilika ugodne letine, pa bi človek mislil, da mora ratarja z vso silo pritegniti k temu požrtvovalnemu delu.

Bolj z lesom obdarovani naš kraj sili v resnici ljudstvo k dobičkanosnejšemu gozdnemu delu, daje pa mu tudi bolj podjetniškega in trgovskega duha. Nič slabega — nasprotno: trgovstva in podjetnosti je nadvse potreba našemu narodu, posebno tu ob obmejnem kraju Italije in v bližini Trsta. Zdrav in podjeten je bil naš rod od nekdanj in veselje je bilo kdaj gledati to jedrnatost, mirno in uspešno delovanje teh ljudi, od veselja bi bil zavriskal nad tem čvrstim narodom in s ponosom je kdaj majka Slovenija zazrla na naroden ponos in zavest tega najkrepkejšega dela svojega naroda. — Toda časi se spreminjajo. Kakor je pred vojno egoizem prevzel že večino s svojo velekulturno našimljenih narodov, jim ugrabil vso samostojnost, porušil in zrahljal jim potem njih države ter jih pahnil v prepad nesreče, tako je sedaj vojna vihra ta strupeni živelj sebičnih stremljenj zanesla tudi k nam, ki naj bi tudi naš mali a čvrsti narod zavdal in ga pahnil v nesrečo novega robstva. — Zdi se, da ni več pri nas tistega navdušenega, treznega in poštenega dela, ni istega zares pravega in podjetnega trgovskega duha, preplavila je vse neka kramarija, nobeden ne zaupa svojem bližnjemu, vsak gleda, kako bi drugega opeharil, kako bi si hitro nabavil bogastvo in potem lenaril. Je pač tako... Naj bo kakorkolihoče, naj gospodari nad menoj, kdor hoče — jaz zase imam dovolj.

Nehote se ti vsiljuje misel, Kranjec je najbrže zares rojen pod tisto zvezdo, ki mu je večne čase prisodila jerobstvo suženjstva. Ali pa te navdaja slutnja, da ga je treba biti vedno po glavi, sicer ni zadovoljen. Komaj iz okov, komaj iz robstva — že sili v novo. Dan na dan prihaja preko Primorja obupajoči glas: „Rešite nas...“ Brat ječi tamkaj zaslužjen, on, ki pozna svojega zvitega soseda bolj kakor mi. Ali zaman; nazaj mu odmeva tajno pridružen odgovor: „Zaslužjite nas!“ Ne veš, ali je to zabitost, nevednost, nedolžnost, nerazsodnost, ali pa v prvi vrsti egoizem. Mislil bi si resnično: „Kakor oni Tirolci, ki so žajfali črnega bika da bi ga oprali belega.“

Dobe se elementi, podle duše, ki preže posebno na mladino in jo skušajo pridobiti v svoj zloben namen, za napad na svobodni narod in državo. Tu ob meji zdi se jim njih delo varneje in sigurneje, zaščiteno kolkortoliko od laških imperialistov. Radi bi potegnili s seboj še ostale z njimi, da bi tudi oni gazili blato. Deluje jim denar, pijače in sploh vsako materialno sredstvo, kjer pa to ne premore — pa pride še ženska. Vlačijo te tako dolgo, da te pritegnejo do umazane mlakuže, v katero te bo pa pahnil že čas, da se v njej udušiš. — Evo ti, kako se vrši njih delo.

Na polju ti dela ali bolje krpuci že stara mati z mladoletno hčerko, pot jima obliva obraz, delo je njih močem pač težko. Ali naredi se, kolikor se že naredi — bo že raslo. Gospodar je morda odšel po važnem delu v gozd. Sin, krepak in močan dečko, ta pa je vrgel nahrbtnik čez ramo in hajd čez mejo. Našepnilo se mu je, da bo lep in lahak zaslužek. Nabavi si tamkaj reči, ki se dobe cenejše kakor pri nas in jih tukaj drago proda. Drugi je pognal čez mejo zopet kako žival, katero Italijani mnogo dražje plačujejo kakor naši. — No, pa kaj zato; Italijan

je dobil nekaj, kar rabi — no, in naš mlad fant je dobil nekaj, česar ne rabi toliko. Zakaj bi se neki težko mučil, ako lahko zasluži v eni uri več, nego doma cele mesece.

Resnica; nikdo nima pravice odrekati človeku, da si pomaga kakor si more in si prisluži poštenim potem kolikor more. Ali človek naj ima pamet in gleda, kako si je prislužil in kako bo pametno užival plod svojega truda, ne da bo trpel on in drugi na zdravju, zapravljal čas mladih let in zanemarjal svoje dolžnosti. Ali naši mladi ljudje ne slutijo, ne pojmujejo, kaj pospešuje na njih naš notranji in zunanji sovražnik s svojimi judeževimi groši. — Ha, sedaj imamo denar, juhe! Sedaj si ga lahko privoščimo. Seveda, pritegne tak mladi podjetnež v veselje k pijači od dela še druge treznejšje. Popiva se dve in noči, veseljači in zabava z ženskami — kakor da bi bila podarjena nam svoboda, stvarjena edinole za lahkoživje. In ko se zapravi lahko prisluženi denar, se veriži dalje — saj tako življenje prija.

Iz zasede pa skrivoma že škodaželni posmeh sovražnikov — deloma je njih delovanje že rodilo uspeh. Mladina pijana, se mehkaži, udaja strastem, postaja delomrzna, sitna in nezadovoljna. — Lažje bi bilo tak narod zaslužiti. V spominu nam mora biti še, kak režež je bil naš mali kmet v stari Avstriji. Dan za dnevom, praznik ali delavnik, od ranega jutra do večera pri trdem delu, so mu bili otroci po največ strgani in prepadeni; ako mu je kaj ostalo, oddati je moral davkarji, drugače pa mu je bil birič na vratu. Občutili smo tudi ostali robstvo Avstrije, čeravno smo bili takaj združeni z drugimi Slovani in v večini od Nemcev, ter smo zato lažje prenašali težo bremena. Kako pa bi nam bilo sedaj samim pod Italijani, to pa si niti približno predstavljati ne moremo.

Zavedajmo se, branimo trezni drago nam svobodo, ta največji zaklad na svetu. Mladina pomisli, da s svojim opijanjenim životom teptaš tisto sveto zemljo, katera krije tisoče bratov junakov, tistih, ki so nešteto krat žrtvovali premoženje svoje, zdravje in življenje — in ki so nazadnje prodali najdražje življenje s srčno krvjo, s katero so ti plačali zlato svobodo. — Slovenski kmet, gorje ti, ako te dobi v pest Lah, strezni se — da ne boš prepozno!

Dopisi.

Kranjska gora. Ze zadnjič smo poročali, kako reklamo so delali za orlovski tabor in kak fiasko so imeli, danes pa nekoliko odgovora „Slovenca“, da izve ljudstvo resnico. Ko smo brali dotično notico v „Slovenca“, smo se morali smejati, kajti kaj sličnega more napisati le človek, ki misli, da ima okoli sebe verne ovčice, ki verjamejo vsako laž, pa naj bo še tako debela. Dopisnik namreč piše, da je bil zadnji čas, da ustanove „Orla“. Značilno je, pravi dalje, da so zahtevali ustanovitev naši „vrli“ fantji in to kmetški fantji sami. Zakaj ni dopisnik raje zapisal, da je župnik te vrle — fante prisilil, naj se vpišejo k Orlu, češ da jim bo kazni radi že omenjenega bogoskrunstva milejša. Potem piše o velikanski orlovski manifestaciji, kakršne Kranjska gora še ni videla, in o velikanski udeležbi tujih gostov, tako, da je imel vlak eno uro zamude, ker so morali baje na Jesenicah priklopiti zanje več vozov, kar pa ni bilo res, ker vlak se je zakasnul samo za 20 minut in ni pripeljal s seboj nič več voz, kot jih pripelje po navadi. Vse to menda verujejo brunni bravci „Slovenca“, mi pa, ki smo videli celo komedijo, kako so se uvrščali Orli in Orlice, se samo smejemo temu hvalisanju. Edino, kar je bilo na celi prireditvi, je bila godba, ki je res dobro igrala.

Gospodarstvo.

g. Boj proti draginji se vodi najuspešnejše na Angleškem, v tej državi stare kulture in trgovske podjetnosti. Tam stojijo trgovci sami na čelu gibanja in so začeli prodajati blago po lastni ceni, samo da uničijo brezvestne spekulante. Pri nas na kaj takega niti misliti ni, ker vsak misli samo na to, da bi postal milijonar.

g. Padanje cen. Pretekli mesec je po vsem svetu prišlo do padanja cen. Signal je dala Nemčija. Marka je nenadoma začela rasti (od 1 K 30 v je prišla skoro na tri jugoslovanske krone). Ententa je vsled tega izvršila velika naročila v Nemčiji. Obenem se je povsod dognalo, da kon-

sument ne mara več kupovati: v trgovnicah se je začelo kopičiti blago. Tedaj so začeli nižati cene. Tudi v naši državi so cene šle nazaj. Ne sicer za industrijske izdelke, pač pa za kmetijski pridelek. Na dan prihajajo zaloge fižola in krompirja. Časopisi o tem mnogo pišejo, vendar stvar ni čisto taka kakor pripovedujejo. Pšenica stoji v Banatu danes na 7 K, koruza na 4 K 60 v. Vendar promet ni velik. Prodajalci se drže nazaj, kupci pa upajo, da pojde padanje še naprej. Vsled tega stanja že primanjkuje blaga za takoj. Za Ljubljano treba računati k banatski ceni 80 v do 1 K, torej bi morala biti pšenica lastna cena po okoli 8 K, koruza pa 5 K 50 v v Ljubljani. Ker pa nobenega ceneno kupljenega blaga ni, se cene drže nekako na sredi med staro in novo ceno, ki bi bila danes mogoča, če bi velike trdnice ne bile založene z dragim blagom. Mnogi veletržci in organizacije so zadete z ogromnimi izgubami. Glede manufakture in kolonialnega blaga se splošno svetuje velika previdnost. Za vse vrste blaga velja: ne tišči blaga v zalogi, kupuj le za en mesec potrebe naprej.

g. Cena rižu je padla, kakor poročajo listi, na svetovnem trgu. V Hamburgu se prodaja riž za 50 odstotkov ceneje kakor doslej.

g. Denarni trg je doživel te dni veliko iznenadenje: tuje valute so začele nepričakovano močno padati in oni spekulanti, ki so si poprej nakupovali dosti lir, frankov in dolarjev, so občutno udarjeni, ker je vrednost teh valut zelo padla, poskočila pa vrednost naše dinarske krome. V Beogradu so šli na ta način milijoni v izgubo in danes je tam toliko hiš na prodaj, kolikor se hoče, medtem ko do sedaj nihče ni hotel prodajati hiš, pričakujoč še višjih cen. Pričakovati je, da bo vrednost tujega denarja še nadalje močno padala, ker tujina bo rabila naš denar za živila, ki se jih letos toliko obeta v naši državi. Ko bi le vlada vodila pravo, razumno trgovsko in valutno politiko, pa človek dobi vtis, da se vlada s temi vprašanji samo igra, vsekakor pa prav nerodno eksperimentira.

g. Snet na rži. Rži se je prišla letos prav močna bolezen, ki se kaže v takozvanih rogličkih ali rožičkih, dolgih po 1½ do 2½ cm. Učitelji in gospodarji naj bi opozarjali šolsko dečo, da nabirajo te glivice, ki se plačujejo danes kilogram okrog 200 K. Rabijo jih lekarne.

g. Sirovinska in produktivna zadruga kovinarskih in sorodnih obrtov se je osnovala v nedeljo v Ljubljani. Bilo je zbrano lepo število kovaških, ključavničarskih, kleparskih, sedlarskih, kolarskih in krovskih mojstrov, ki so se zedinili v zadrugo, da bo zanje nakupovala sirovine in orodja, da bo posredovala zanje pri oddaji del, da bo vnovčevala na skladišče izdelane predmete, da uredi skupno obratovališče, osnuje skladišča itd. Načelnikom je izvoljen kovaški mojster Valentin Urbančič v Ljubljani. Dolež znaša 500 kron, jamstvo je enkratno. Zbora se je udeležil bivši predsednik deželne vlade dr. Zerjav, ki je govoril o nalogah zadrug. Tudi naši kovinarji na deželi naj bi se zaprijeli te velevažne zadruge.

Politični pregled.

Politične in splošne razmere do sedaj v državi niso bile take, da bi vlada mogla svetovati prestolonasledniku regentu obisk posameznih večjih središč v državi. Te razmere so pa sedaj vedno ugodnejše, država se urejuje in

prestolonaslednik regent obišče Ljubljano,

ako kaj posebnega ne pride vmes, začetkom julija in pri tej priliki misli obiskati tudi še nekatere druge važnejše kraje na Slovenskem. Ker je prestolonaslednik regent „naše gore list“, Jugoslován po rojstvu, mišljenju in čustvovanju in Slovencem še posebej resnično naklonjen, ni obnega dvoma, da ga naše ljudstvo sprejme in pozdravi z ono prisrčnostjo, s katero moramo sprejeti prvega res našega vladarja, ki ni tujec niti po rojstvu, niti po mišljenju, temveč potomec poštenega jugoslovanskega kmetkega roditelja, ki je pred malo več kot sto leti s prvo večjo ustajo položil trdne temelje srbski in sploh jugoslovanski svobodi.

Jugoslovanski komunisti začenjajo uvidevati,

da pri nas ni tal za revolucionarne poskuse,

ker v poljedelski državi, kakršna je Jugoslavija, v državi, kjer imata veliko večino mali in srednji posestniki, niti misliti ni na kako diktaturo proletariata. Zagrebško glasilo komunistov „Istina“

to odkrito priznava in poziva delavstvo, da se tega zaveda. Kakor se iz tega vidi, so začeli prevladati tudi med komunisti treznejši elementi nad onimi vročerkryneži, ki bi najrajše kar čez noč spremenili ves družabni red, oziroma zrušili sedanega, novega pa zgraditi ne bi znali. Dobro je, da so med delavstvom prišli na površje ti zmernejši, treznejši in razsodnejši ljudje, ker s tem se prihrani v prvi vrsti delavstvu marsikako neprimerno razočaranje.

Naša severna sosedja Avstrija se nikakor ne more spraviti na noge in tava še vedno brez vsakega kompasa po razbrskanem morju. Sedaj urejujejo svojo majhno armadico, ki jo smejo Avstrijci sploh imeti in to na tak način, da

Avstrija sploh ne bo imela armade,

ker ono, kar se bo tam nazivalo „armada“, tega imena sploh ne zasluži. Armada, na katero se v vsakem slučaju lahko računa, mora biti predvsem disciplinirana in ravno disciplinirana (tako rekoč popolnoma odstranjuje iz nove avstrijske armade s tem, da uvajajo vojaške svete, ki se niti v sovjetski Rusiji niso obnesli in so jih že odpravili, na njih mesto pa vpeljali staro vojaško disciplino. Sicer se Avstrija z nikomer ne bo vojskovala, ker njo ne bo nihče napadel, vsakdo ji bo privoščil njeno borno življenje, ona je pa veliko preslaba, da bi začela vojno s komersi-bodi, ampak na takji podlagi urejena njena armadica niti za vzdrževanje reda v lastni deželi ne bo zadostovala.

Zgodilo se je, do česar je moralo priti:

med Anglijo in Rusijo se vršijo resna pogajanja

za obnovitev rednih odnošajev med obema državama. Rusija je Evropi neobhodno potrebna, ker samo Rusija more prehraniti Evropo in založiti evropsko industrijo s potrebnimi sirovinami. Angleži kot razumen narod so to prvi sprevideli in so prvi tudi začeli pogajanja. Franciji to ni prav, ker ona še vedno upa, da se ji posreči, Rusijo ali razkosati ali pa vzpostaviti carstvo, četudi je že skrajni čas, da bi uvidela vso nezmisljenost svojih tozadevnih načrtov. Pa prišel bo čas, ko tudi Francija sprevidi, da se nahaja na napačni poti in Rusija stopi zopet v družbo evropskih držav — pomlajena in prerajena, ker boljševiški državni sistem se gotovo kmalu zamenja z demokratično vlado, stari časi, ko je ljudstvo bilo brezpravno, se pa nikdar več ne povrnejo.

Včeraj so se vršile

na Nemškem nove volitve

za državni izbor, katerih izid sedaj še ni znan, ampak eno se vendar lahko reče: da pride v novo zbornico več zastopnikov nazadnjaških in levičarskih strank, ampak na površju ostane gotovo tudi še nadalje vlada, ki bo stala na dosednji republikanski podlagi, ker Hohenzollernci so menda za vselej doigrali na Nemškem.

Novosti.

n. Poset regenta Aleksandra v Sloveniji. Prestolonaslednik regent Aleksander se je odločil, da v kratkem poseti Slovenijo. O njegovem potovanju je razpravljala tudi že ministrski svet. Kakor se poroča, prispe prestolonaslednik, ako ne bo posebnih zaprek, v Ljubljano že začetkom prihodnjega meseca.

n. Kako podpira Brejčeva vlada češko-jugoslovansko vzajemnost. Čehi iščejo že dalje časa za generalni konzulat, ki ga hočejo ustanoviti v Ljubljani, prostore. Obrnili so se do deželne vlade, ta pa jim je rekla, da ona glede prostorov ne more nič pomagati, naj se obrnejo na stanovanjsko komisijo. Šli so potem na stanovanjsko komisijo in tam seveda tudi niso dosegli nikakega uspeha, a za Lahe se je svojčas (seveda ne pod klerikalno vlado) takoj rekviriral prostor za pisarno laškega zastopstva. Kaj naj si mislijo Čehi k temu, da Lahi, ki se jih ne more prištevati med naše prijatelje, imajo v Ljubljani svoje prostore, Čehom se pa takorekoč noče iti niti najmanje na roke. Še žalostnejša je stvar, ako se pomisli, da so Čehi našemu dijaštvu v Prahi storili mnogo uslug tako glede prehrane kakor tudi v drugih ozirih. Na to se po pravici tudi sklicujejo. Ako prostorov za generalni konzulat ne bodo dobili, si bodo rekli, da jih ne maramo, in posledice v tem slučaju gotovo ne bodo niti v političnem niti v gospodarskem oziru brezpomembne. Sramota je, da se naša vlada obnaša napram Če-

hom na tak način, ki nas zamore pred Čehi popolnoma diskreditirati in nas spraviti ob češki generalni konzulat.

n. Dr. Žerjav okreval. Po več kot dvamesečni bolezni je bivši predsednik deželne vlade dr. Žerjav toliko okreval, da se je mogel podati na odmor na Gorenjsko v prijazne Poljce pri Begunjah. Tam se mu je zdravje popravilo, da se more zopet posvetiti javnemu delu. Udeležil se je seje načelstva JDS in nato posvetovanj v Zagrebu.

n. Bralno društvo v Trzinu praznuje dne 11. julija svojo 30letnico. Prosimo vsa sosednja društva, da se blagovolijo na to ozirati. Odbor.

n. Sokolski zlet v Pragi. Ker je vlada Čehoslovaške izvolila pozvati kraljevsko vlado, naj prisostvuje svečanostim prvega zleta čeških Sokolov po osvobojenju, in sicer v dneh od 27. do 30. t. m., je kraljevska vlada sklenila, da bo po svojih članih zastopana na tej patriotični manifestaciji bratskega čehoslovaškega naroda.

n. Kongres svobodomislovcev v Pragi. Od 5. do 9. septembra se bo vršil v Pragi kongres svobodomislovcev. Doslej so se prijavili zastopniki Francije, Anglije, Amerike, Jugoslavije in Romunije.

n. Škof proti župniku. Škof Jeglič je poslal župnika Berce za zopet v penzijo. Berce je opravljal dušno pastirstvo zadnjih pet let v Olševku v splošno zadovoljnost. Ljudje so ga imeli radi in dajali so mu živiti toliko, da ni čutil draginje. Ker se pa ne vtiče v politiko in ne dela za Kmečko zvezo in zoper Samostojno kmetijsko stranko, odslovil ga je škof Jeglič in ga vrge na — cesto. Župnik Berce je sedaj brez stanovanja in ima na dan dohodkov 14 K. Škof Jeglič naj nam pove, kdo preganja najbolj kruto duhovnike, kako se živi s 14 K na dan! Ime „bonaventura“ zasluži Jeglič takrat, ko ga več ne bo...

n. Ključ za rešitev določitve duhovniške plače je napravil škof Jeglič. Ker smo si v demokratični državi državljani enakovredni in precej enakopotrebni, zadošča za življenske potrebe vsakemu enaka mera. Ker je škof Jeglič prepričan pred Bogom in pred svetom, da more živeti s 14 K na dan župnik Berce, potem naj se zadovolji z enako vsoto sploh vsak duhovnik in tako tudi škof Jeglič. Seveda, štrkljev bo le malokdaj sit...

n. Jugoslovanski obrtniki na Koroško! Ako zamore stanovska, nepolitična obrtniška organizacija skupnosti naše države kaj doprinesiti, je tudi dolžnost iste, da to stori. V pomembnih dnevih, ki se bližajo Koroški, ima organizirano obrtništvo kot državotvorni stvar najlepšo priliko, da napravi skupen izlet za časa treh praznikov (27., 28. in 29. junija 1920). Pokaže naj tovarišem onkraj Karavank moč in ponos organizacije, da želi skupnega delovanja za stanovsko korist ter za moč in dobrobit vseh naših državljanov, da hoče raztegniti organizacijo v najzaprta del naše Jugoslavije, kjer čaka obrtništvo še lepa prihodnost, ako ne bo zaspanec. V to svrhu organizira sporazumno Kranjska zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, ravno tako Stajerska obrtna zveza in pa občeslovensko obrtno društvo v Celju dne 27. junija 1920. prvi jugoslovanski obrtniški tabor na Koroškem. Vozila bosta dva posebna vlaka iz Ljubljane in Celja po znižanih cenah. Obrtniška zadruga in posamezniki naj začno takoj najintenzivneje agitirati za častno udeležbo ter sporoče približno število izletnikov na deželno zvezo Kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani.

n. Osmi mednarodni kongres za žensko volilno pravico je bil odprt včeraj v Ženevi. Na zborovanje so poslane skoro vse evropske države svoje zastopnice.

n. Nove poštne znamke. Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani začne v par dneh izdajati nove poštne znamke in pozneje tudi druge poštne vrednosti v dinarski vrednosti. V šestih tednih bodo izšle vse serije.

n. Lakota. Dočim smo mi Jugoslovani, sinovi izredno bogate domovine, kljub velikemu pomanjkanju med vojno, po prevratu kmalu pozabili na vsa trpljenja, ker nam naša domovina nudi vse, kar potrebujemo, mučijo ne samo naše bivše gospodarje Nemce, ampak tudi naše prijatelje velike gospodarske težkoče. Ponekod primanjkuje prebivalstvu celo najpotrebnejših življenskih potrebščin. Tako n. pr. se iz Aša na Češkem poroča, da je tamkajšnje prebivalstvo že šest tednov brez kruha. Dobilo ni niti izkaznic za moko, tako da je prišlo na zadnjem sejmu do velikih plenitev in izgredov. Nastopiti je moralo ne samo orožništvo, ampak celo vojaštvo. Položaj v tamkajšnjem okraju je jako kritičen in se je bati jako resnih dogodkov, ako se nemudoma ne poskrbi za dovažanje živil.

n. 126 letni stari umrl. V Omahi v severni Ameriki je umrl te dni 126 letni stari samec, Tom Morris. Bil je rojen na Angleškem leta 1794. V Ameriko je došel pred 50. leti. Spominjal se je dobro celo Napoleonovih vojev. Pred 100 leti mu je umrla zaročenka, vsled česar je sklenil, da ostane vse svoje življenje samec in tega sklepa se je tudi držal.

n. Samomor. Pod Rožnikom v Ljubljani so našli te dni obešenca, ki je visel na drevesu. Obešenec je bil uslužbenec južne železnice, Karel Jareš iz Jaromira na Češkem. Pri sebi ni imel nobenega denarja. Govori se, da je izvršil samomor iz obupa, ker je zaigral ves svoj zaslužek.

n. Kako skrbje Italijani za zasedeno ozemlje. Iz Rima prihajajo naravnost neverjetna poročila o velikanskih poneverjenjih v upravi za zasedeno ozemlje. Uradniki, ki so bili zaposleni pri aprovizaciji in sploh preskrbi za zasedeno ozemlje, so goljufali kar na debelo in izvažali za zasedeno ozemlje določeno blago večinoma v Avstrijo. Zaslужili so pri tem seveda velikanske dobičke, dočim ima država nad 100 milijonov lir škode.

n. Konj ukraden. V soboto ponoči je bil nekemu posestniku v Dobrovi ukraden iz hleva konj, vreden okoli 16.000 K.

n. Dnevnik za otroke v Franciji. Na zborovanju francoskih učiteljev in učiteljic je bilo sklenjeno, da se začne izdajati dnevnik za otroke. Dnevnik bo priobčeval otroške pesmi, pripovedke in bajke, prinašal razne zgodovinske in zemljepisne črte in potopise in priobčeval tudi življenjepise vseh važnejših mož. Poseben del bo na razpolago otroškim sotrudnikom.

n. Vlom v Kozarjih. V hišo posestnika Jakoba Kovača je bil te dni izvršen vlom. Kovač ima okoli 10.000 K škode.

Razno.

r. Bivša nemška cesarica je težko zbolela. Njeno stanje je jako nevarno. Bolezen se je nakopala pri novi preselitvi v Dooru.

r. Bivši cesar Karel v Budimpešti. Na Dunaju je te dni napravila precejšnjo razburjenje vest, da se je bivši cesar Karel, prihajajoč iz Švice, z ententnim vlakom peljal preko Dunaja

v Budimpešto. Vest se je zdela tem verjetnejša, ker se je bivši cesarjev tiskovni načelnik Werkmann v nedeljo mudil na Dunaju. Govorilo se je splošno, da so cesarja Karla poklicali v Pešto njegovi tamošnji pristaši z namenom, da prepreči predstoječe izklicanje državnega upravitelja Horthyja za kralja. Vse te vesti so se izkazale kmalu kot popolnoma neutemeljene.

r. Veliki gozdni požari v Ameriki. Iz raznih pokrajin Amerike prihajajo poročila o velikih gozdnih požarih.

r. Nov izum Marconija. Iz Rima se poroča, da je prispelo tjakaj poročilo Marconija, da je na svoji za brezžične pošiljke opremljeni ladji v Sredozemskem morju z velikim uspehom uporabljal svoj novi izum — radio goniometer, — ki naznači smer, iz katere prihajajo iz sosednjih brezžičnih postaj razposlani valovi. Marconi je zamogel s svojim novim aparatom v bližini španske obale, kjer je morje na posameznih krajih jako globoko, natančno določiti kraj, kjer se je nahajala njegova ladja.

r. Radi monarhističnih spletk aretiran. Z Dunaja se poroča: Bivši topničarski poročnik Hugon Hoynigg, znan po tem, da je za časa prevrata ustanovil monarhistično gardo, s katero se je stavil cesarju Karlu na razpolago, je bil sedaj po prevratu že v drugič aretiran in sicer radi novih monarhističnih spletk. V njegovem stanovanju se je vršila hišna preiskava, ki je spravila mnogo obtežilnega materiala na dan. Med drugim so dobili pri njem črno-rumeno zastavo z dvoglavnim orlom. Nova aretacija je bila izvršena radi nedopustnega nabiranja prostovoljcev za avstrijsko legijo na Ogrskem. V zvezi z to afero je sledilo še več drugih aretacij.

r. Milijonarji v Ameriki. V Združenih državah smatrajo za milijonarja vsakega, kogar čisti dobiček znaša letno 100.000 dolarjev. Leta 1909 je bilo v Ameriki 2348 milijonarjev, toda že leta 1916 jih je vojna skoro potrojila. Novi milijonarji so nedvomno eno največjih vojnih zli. Največji dohodek znaša 34 milijonov in sicer pripada Rockefellerju. Najbogatejša ženska je gospa Harriman, ki ima 594.000 dolarjev letnih dohodkov. Vsi ti so registrirani dobičkarji; kje pa so neregistrirani.

r. Polet preko Evrope. Francoski poročnik Roget, ki je dvakrat tekom enega dneva poletel preko Sredozemskega morja, namerava izvršiti nov polet, ki bo po svoji veličini prekašal vse dosedanje. Ta polet, pravi polet preko Evrope bo obsegal sledeče zračne črte: Pariz-Varšava (616 km), Varšava-Bukarešt (1200 km), Bukarešt-Carigrad (400 km), Carigrad-Atene (1100 km), Atene-Rin (1200 km) in Rim-Paris (1200 km).

r. Kaj stane proglašanje za svetnika? Sotrudnik rimskega dnevnika „Tribuna“ je povzročil domnevo, da znašajo stroški za proglašitev za svetnika okoli 200.000 lir. Življenjepis svetnice, ki je izšel v lepi vezavi je stal okoli 11.500 lir, papeška bula 3487 lir. Darovi za udeležbo na obredih so veljali okoli 25.000 lir, zahtevki duhovnikov približno 30.000 lir. Zdravniki so dobili za vsak izvid 161 lir. Posebna odredba papeža Benedikta je natančno določila vrsto in število darov. Člani obredne družbe n. pr. so dobili 100 kg kave, 100 kg sladkorja in 100 kg sveč. V prejšnjih časih so bili ljudje celo veliko darežljivejši. Za časa proglašitve Franciška Pavlanskega za svetnika n. pr. je dobil papež Leon X. darila, ki so veljala 350.000 lir.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica
in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica:
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditiva na vsa tu in domača mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna usročila in jih izvršuje naj- kulantoeje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.